ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ: ΟΙ ΜΥΚΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Ένας πρακτικός οδηγός για την επιτάχυνση της εφαρμογής του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα

Επιστημονικά τεκμηριωμένες κατευθυντήριες οδηγίες για φορείς χάραξης πολιτικής και διαπραγματευτές, βάσει της Παγκόσμιας Στρατηγικής για τη Διατήρηση των Μυκήτων (Παγκόσμιο Δίκτυο για τη Διατήρηση των Μυκήτων, 2026)

Οι μύκητες αποτελούν το αθέατο θεμέλιο της ζωής στη Γη, ωστόσο απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά από το σχεδιασμό για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Καλεσμα για δραση

Ένταξη των μυκήτων στην εφαρμογή του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα: Αξιοποίηση της Παγκόσμιας Στρατηγικής για τη Διατήρηση των Μυκήτων ως οδηγού για την ένταξη των μυκήτων στις Εθνικές Στρατηγικές και Σχέδια Δράσης για τη Βιοποικιλότητα, στους εθνικούς στόχους, στους βασικούς δείκτες και στην υποβολή εκθέσεων, με επιλογή δράσεων που ταιριάζουν στις εθνικές συνθήκες, δυνατότητες και πόρους.

Οριζόντια ενσωμάτωση των μυκήτων στις πολιτικές και τις πρακτικές διαχείρισης: Συνεκτίμηση των μυκήτων, ισότιμα με τα φυτά και τα ζώα, στον χωροταξικό σχεδιασμό, στις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και στο κανονιστικό πλαίσιο για το βιώσιμο εμπόριο.

Αύξηση της χρηματοδότησης για τους μύκητες: Εξασφάλιση μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για την ταξινομική μελέτη των μυκήτων, την έρευνα που σχετίζεται με την αξιολόγηση του κινδύνου εξαφάνισης και τη διατήρηση, την καταχώρισή τους στον Κόκκινο Κατάλογο, τις συλλογές και τα προγράμματα παρακολούθησης. Πρόβλεψη της σχετικής χρηματοδότησης στα σχέδια κινητοποίησης πόρων, στις δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και στις τεχνολογικές και επιστημονικές συνεργασίες.

Υπογραφή της Δέσμευσης για τη Διατήρηση των Μυκήτων: Αναγνώριση των μυκήτων ως αυτοτελούς βασιλείου της ζωής στην εθνική και διεθνή νομοθεσία, στις πολιτικές και στις συμφωνίες.

Γιατί οι μύκητες πρέπει να συμπεριληφθούν στην πολιτική για τη βιοποικιλότητα

Οι μύκητες συνιστούν ένα πολυπληθές βασίλειο οργανισμών, διακριτό από τα φυτά και τα ζώα, με περίπου 2,5 εκατομμύρια εκτιμώμενα είδη στα μελετημένα οικοσυστήματα του πλανήτη. Ωστόσο, μόλις το 1% των ειδών μυκήτων έχει αξιολογηθεί ως προς τον κίνδυνο εξαφάνισής του και, από αυτά, το 30% απειλείται με εξαφάνιση. Η διαρκώς αυξανόμενη γνώση μας για τους μύκητες (ποικιλότητα, κατανομή, βιολογία, απειλές που αντιμετωπίζουν) καταδεικνύει την επείγουσα ανάγκη λήψης στοχευμένων μέτρων και χάραξης πολιτικών για την αποτροπή της εξαφάνισης πολλών ειδών τους.

Η σημασία των μυκήτων δεν περιορίζεται στη συμβολή τους στη βιοποικιλότητα- διαδραματίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο σε βασικές οικολογικές διεργασίεςαπό τις οποίες εξαρτώνται τα οικοσυστήματα, όπως η ανακύκλωση των θρεπτικών στοιχείων και του άνθρακα, η διάσπαση της οργανικής ύλης και κύκλος του νερού. Τα περισσότερα φυτά, και πολλά ζώα, δεν μπορούν να επιβιώσουν χωρίς αυτούς. Και οι άνθρωποι εξαρτώνται από τους μύκητες: για την επισιτιστική ασφάλεια και τον βιοπορισμό τους, για την παραγωγή φαρμάκων όπως αντιβιοτικά και εμβόλια, καθώς και για την ανάπτυξη βιομηχανικών υλικών και βιοκαυσίμων. Επιλέον, για πολλές κοινότητες, οι μύκητες έχουν βαθιά πολιτιστική και πνευματική αξία.
Παρ' όλα αυτά, οι τρέχουσες πολιτικές διατήρησης εξακολουθούν να αφορούν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, τα φυτά και τα ζώα. Η ενσωμάτωση των μυκήτων στην πολιτική για τη βιοποικιλότητα ενισχύει τις υφιστάμενες εθνικές προσπάθειες διατήρησης, δεδομένου ότι πολλές δράσεις για την προστασία και την αποκατάσταση φυτών, ζώων και οικοτόπων συνδέονται άρρηκτα με αυτούς. Για παράδειγμα, η επιτυχία έργων διαχείρισης και αποκατάστασης της γης συχνά εξαρτάται από τους μύκητες και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχουν.

Απαιτείται, επομένως, συλλογική και εντατικότερη προσπάθεια για την προστασία αυτής της τόσο παραμελημένης ομάδας οργανισμών και τη διασφάλιση του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζουν στα οικοσυστήματα, στις οικονομίες και στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και στη διατήρηση της επισιτιστικής ασφάλειας.

Μέτρα για την εφαρμογή του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα

Η Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατήρηση των Μυκήτων (Global Strategy for Fungal Conservation, GSFC), η οποία εκπονήθηκε από το Παγκόσμιο Δίκτυο για τη Διατήρηση των Μυκήτων (Global Fungal Conservation Network, GFCN), είναι το πρώτο πλαίσιο του είδους του που προωθεί την ενσωμάτωση των μυκήτων στην πολιτική και στις πρακτικές διατήρησης. Η Στρατηγική αναπτύχθηκε με στόχο να βοηθήσει τις χώρες να επιτύχουν τους στόχους τους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τα

Photo © Stephen Axford

παγκόσμια πλαίσια, αναδεικνύοντας τον πολυδιάστατο ρόλο που μπορούν, και πρέπει να διαδραματίσουν οι μύκητες, στις παγκόσμιες προσπάθειες για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την επίτευξη της βιωσιμότητας.

Η Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατήρηση των Μυκήτων ευθυγραμμίζεται στενά με το Παγκόσμιο Πλαίσιο για τη Βιοποικιλότητα Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, GBF). Οι μύκητες σχετίζονται και με τους 23 στόχους του Πλαισίου, ωστόσο η Στρατηγική εστιάζει σε 12 απο αυτούς, στους οποίους η συμβολή των μυκήτων είναι ιδιαίτερα σημαντική. Για την υλοποίηση αυτών των στόχων, προτείνονται συγκεκριμένες δράσεις, καθώς και προτεραιότητες στον τομέα της έρευνας και των υποδομών που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι δράσεις που προτείνει η Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατήρηση των Μυκήτων είναι εθελοντικές, δεν δημιουργούν νέες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, και έχουν σχεδιαστεί ώστε να εντάσσονται στις Εθνικές Στρατηγικές και Σχέδια Δράσης για τη Βιοποικιλότητα (National Biodiversity Strategies and Action Plans, NBSAPs). Επιπλέον, η Στρατηγική λειτουργεί συμπληρωματικά προς τη Δέσμευση για τη Διατήρηση των Μυκήτων (Fungal Conservation Pledge, FCP), προτείνοντας επιστημονικά τεκμηριωμένες δράσεις που μπορούν να αναλάβουν οι κυβερνήσεις για να υλοποιήσουν τη δέσμευση να αναγνωρίσουν τους μύκητες ως αυτοτελές βασίλειο στη νομοθεσία, τις πολιτικές και τις συμφωνίες, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη για τις κυβερνήσεις

Η Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατήρηση των Μυκήτων καταδεικνύει πώς οι χώρες μπορούν να

Photo © Dr. Shiva Devkota

αναλάβουν αποτελεσματική δράση ήδη από σήμερα, ακόμη και και όταν δεν διαθέτουν πλήρη δεδομένα. Οπου οι γνώσεις για τους μύκητες είναι περιορισμένες, ουσιαστικά σημεία εκκίνησης αποτελούν η προστασία περιοχών με πιθανώς υψηλή μυκητιακή ποικιλότητα, η έναρξη εθνικών απογραφών για τα είδη μυκήτων, η δημιουργία και η μακροπρόθεσμη υποστήριξη συλλογών μυκήτων καθώς και υλοποίηση πιλοτικών έργων, με δυναμική επέκτασης όσο εμπλουτίζονται τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα.

Η εφαρμογή της Στρατηγικής μπορεί να προχωρήσει σταδιακά, ανάλογα με τις εθνικές δυνατότητες και πόρους. Παράλληλα, οι μύκητες μπορούν να ενταχθούν στα ήδη υφιστάμενα προγράμματα παρακολούθησης, χωρίς να απαιτείται η δημιουργία νέων, παράλληλων δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με το σαφές μήνυμα της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (Convention for Biological Diversity, CBD) σχετικά με την υλοποίηση του Παγκόσμιου Πλαισίου για τη Βιοποικιλότητα, η επιτυχία της Παγκόσμιας Στρατηγικής για τη Διατήρηση των Μυκήτων βασίζεται σε μια προσέγγιση που περιλαμβάνει «το σύνολο της κυβέρνησης και το σύνολο της κοινωνίας».

Μάθετε περισσότερα

Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατήρηση των Μυκήτων: globalfungalconservation.org
Δέσμευση για τη Διατήρηση των Μυκήτων: ffungi.org/campaign/fungal-conservation-pledge
Επικοινωνία: gsfc@plantlife.org.uk